

Kdo ve stínu čeká na moc

13.října 2006 Zbyněk Klíč

Adam Drda, Petr Dudek

Nakladatelství Paseka vydalo v roce 2006 unikátní publikaci. Novináři Adam Drda a Petr Dudek prozkoumali z mnoha různých pohledů fungování středoevropské stranické výjimky – Komunistické strany Čech a Moravy – po roce 1989.

Na 240 stranách se autoři věnují rozkrývání komunistických nepravd a strategiím k nim vedoucím. V úvodní části shrnují vývoj KSČ(M) po roce 1989 a snahy po její reformě. Analyzují působení KSČM v době Levého bloku i klíčový komunistický sjezd v roce 1993, kterým se strana definitivně přihlásila ke kontinuitě se svojí předlistopadovou předchůdkyní. Ve druhé partii pak následuje pohled na to, jakým způsobem přispěli k legitimizaci KSČM zástupci demokratických stran.

Jak však autoři v úvodu tvrdí, „nejsou profesionálními historiky a nepokoušeli se ‘mapovat dějiny’ KSČM v polistopadové době“, mohli si proto dovolit zabrousit i do méně známých partií společenského života, v nichž se komunistická ideologie objevuje. Pokusili se proto poukázat na podíl populární kultury na postavení KSČM, či na způsob, jakým je období komunismu zkoumáno českými historiky. Právě z tohoto důvodu je kniha neobyčejně cenná, neboť nahlíží dosud nezkoumané aspekty působení KSČM v české společnosti. Poslední část faktografické partie knihy pak přináší pohled na názory komunistických členů a funkcionářů, působících na rudém severu – na Mostecku. V závěrečném shrnutí se autoři pokusili najít několik receptů na úspěšnou dekomunizaci – dekomunizace musí být proces dlouhodobý; nestačí jej provést jednoduchým řezem, ale zúžením manévrovacího prostoru; na snižování vlivu KSČM by se neměli podílet pouze politikové, ale také nezávislé soudy, očištěné od bývalých členů KSČ. V neposlední řadě by pak důležitou roli měla hrát média.

Kniha Kdo ve stínu čeká na moc, není, jak autoři předdeslali, historiografickou či politologickou analýzou. Je pohledem dvou zkušených novinářů, zajímajících se o domácí politické dění. Kniha proto nepřináší brilantní analýzu a časté využívání teorií a chce-li být čtenář důkladně obeznámen s působení komunistických stran v českých zemích, měl by sáhnout po dalších, odbornějších knihách. To však nic neubírá na důležitosti recenzované publikace – ta, jak již bylo zmíněno, přináší řadu nových podnětů pro výzkum, stejně jako unikátní zdroj dat formou osobních rozhovorů s dřívějšími o současnými komunisty. Proto by neměla ujít pozornosti nikoho, kdo to s bojem proti komunismu myslí vážně.

Nakladatelství Paseka vydalo v roce 2006 unikátní publikaci. Novináři Adam Drda a Petr Dudek prozkoumali z mnoha různých pohledů fungování střeoevropské stranické výjimky - Komunistické strany Čech a Moravy - po roce 1989.

Na 240 stranách se autoři věnují rozkrývání komunistických nepravd a strategiím k nim vedoucím. V úvodní části shrnují vývoj KSČ(M) po roce 1989 a snahy po její reformě. Analyzují působení KSČM v době Levého bloku i klíčový komunistický sjezd v roce 1993, kterým se strana definitivně přihlásila ke kontinuitě se svojí předlistopadovou předchůdkyní. Ve druhé partii pak následuje pohled na to, jakým způsobem přispěli k legitimizaci KSČM zástupci demokratických stran.

Jak však autoři v úvodu tvrdí, „nejsou profesionálními historiky a nepokoušeli se ‘mapovat dějiny’ KSČM v polistopadové době“, mohli si proto dovolit zabrousit i do méně známých partií společenského života, v nichž se komunistická ideologie objevuje. Pokusili se proto poukázat na podíl populární kultury na postavení KSČM, či na způsob, jakým je období komunismu zkoumáno českými historiky. Právě z tohoto důvodu je kniha neobyčejně cenná, neboť nahlíží dosud nezkoumané aspekty působení KSČM v české společnosti. Poslední část faktografické partie knihy pak přináší pohled na názory komunistických členů a funkcionářů, působících na rudém severu - na Mostecku. V závěrečném shrnutí se autoři pokusili najít několik receptů na úspěšnou dekomunizaci - dekomunizace musí být proces dlouhodobý; nestačí jej provést jednoduchým řezem, ale zúžením manévrovacího prostoru; na snižování vlivu KSČM by se neměli podílet pouze politikové, ale také nezávislé soudy, očištěné od bývalých členů KSČ. V neposlední řadě by pak důležitou roli měla hrát média.

Kniha Kdo ve stínu čeká na moc, není, jak autoři předdeslali, historiografickou či politologickou analýzou. Je pohledem dvou zkušených novinářů, zajímajících se o domácí politické dění. Kniha proto nepřináší brilantní analýzu a časté využívání teorií a chce-li být čtenář důkladně obeznámen s působení komunistických stran v českých zemích, měl by sáhnout po dalších, odbornějších knihách. To však nic neubírá na důležitosti recenzované publikace - ta, jak již bylo zmíněno, přináší řadu nových podnětů pro výzkum, stejně jako unikátní zdroj dat formou osobních rozhovorů s dřívějšími o současnými komunisty. Proto by neměla ujít pozornosti nikoho, kdo to s bojem proti komunismu myslí vážně.